

แตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา

ชื่อสามัญ : Egg parasitoid

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Trichogramma* spp.

วงศ์ (Family) : Trichogrammatidae

อันดับ (Order) : Hymenoptera

ความสำคัญ

แตนเบียนไข่ทริโคแกรมมาหรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า "แตนตาแดง" เป็นแมลงขนาดเล็กประมาณ ๐.๓-๐.๔ มิลลิเมตร อยู่ในกลุ่มแตนที่มีประโยชน์ ใช้ทำลายไข่ของศัตรูพืชได้หลายชนิด เช่น ไข่นกออ้อย ไข่นกออ้อยขาว ไข่นกออ้อยแดงส้มฝ้าย และไข่นกออ้อยกระทุ้ง เป็นต้น ตัวเมียของแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมาจะวางไข่ไว้ในไข่ของแมลงศัตรูพืชทำให้ไข่ไม่ฟักออกเป็นตัว แต่จะฟักออกเป็นแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา ทำให้ในช่วงศัตรูพืชระบาดจะช่วยลดปริมาณไข่ของแมลงศัตรูพืชลงได้มากถึง ๘๕ เปอร์เซ็นต์ การใช้แตนเบียนไข่ทริโคแกรมมาจึงเป็นการช่วยลดการใช้สารเคมีได้ดี

รูปร่างลักษณะ

ไข่ : มีสีขาวยาว เมื่อใกล้ฟักจะเป็นสีเหลืองและแต้มสีขาว อายุ ๑-๒ วัน

ตัวอ่อน : มี ๓ ระยะ ตัวหนอนมีส่วนปากคล้ายตะขอ ๒ อัน ค้างขึ้นเข้าหากัน ใช้สำหรับเจาะดูดกินของเหลวภายในไข่ อายุ ๓ - ๗ วัน หลังจากนั้นจะฟักตัว ๑ วัน ก่อนจะเข้าดักแด้

ดักแด้ : มีลักษณะคล้ายตัวเต็มวัยแต่ไม่มีส่วนปีกและอวัยวะเพศ ส่วนหัวและขาซ่อนอยู่ภายใต้ลำตัว ตามีสีแดงเห็นชัดเจน อายุ ๒ วัน

ตัวเต็มวัย : มีขนาดเล็ก (๐.๓ - ๐.๔ มิลลิเมตร) สีน้ำตาลเหลือง ตาสีแดง มีปีกแบบ membrane หนวดรูปกระบอง เพศผู้ ส่วนปลายหนวดมีเส้นขนยาวและมีปริมาณมากกว่าเพศเมีย เพศเมียมีอวัยวะวางไข่ (ovipositor) ยื่นยาว

เพศผู้

เพศเมีย

แหล่งที่มา :

ภาพบางภาพจาก www.google.com/แตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา
เรียบเรียงโดย

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตร
ด้านอารักขาพืช จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะการทำลายเหยื่อ

แตนเบียนไข่ทริโคแกรมมาเพศเมีย จะใช้อวัยวะวางไข่แทงเข้าไปตรงส่วนบนของไข่ผีเสื้อ ซึ่งไข่ของผีเสื้อ ๑ ฟอง อาจจะมีแตนเบียนฯ วางไข่ ๑ - ๔ ตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของอาหารภายในไข่ เมื่อแตนเบียนฟักออกเป็นตัวอ่อน ก็จะดูดกินของเหลวภายในไข่ของผีเสื้อจนเจริญเติบโตเต็มที่ และเข้าดักแด้อยู่ภายในไข่ของผีเสื้อ เมื่อเจริญเติบโตจนเป็นตัวแก่ ก็จะเจาะรูออกมาจากไข่ของผีเสื้อ ไข่ของผีเสื้อที่ถูกแตนเบียนทำลายจะเปลี่ยนเป็นสีดำเข้ม ภายในระยะเวลา ๓ วัน หลังจากนั้น ๘ วัน จะฟักออกมาเป็นตัวเต็มวัยของแตนเบียน ซึ่งจะผสมพันธุ์และไปทำลายไข่ของผีเสื้อต่อไป เฉพาะแตนเบียนตัวเมียวเท่านั้นที่ทำลายไข่ของผีเสื้อ

การนำแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมาไปใช้

๑. ต้องมีการสำรวจไข่ของแมลงศัตรูพืชในไร่ก่อนปล่อย ถ้าพบว่ามีการวางไข่ของแมลงศัตรูพืชระดับ ๕-๑๐ % ก็เริ่มทำการปล่อยได้ ถ้าไม่พบไข่ของแมลงศัตรูพืชก็ยังไม่ต้องปล่อย

๒. ระยะเวลาของการฟักเป็นตัวเต็มวัยของแตนเบียนไข่ จะต้องสัมพันธ์ให้ถูกกับจังหวะระยะเวลาวางไข่ของแมลงศัตรูพืช

๓. การปล่อยแตนเบียนไข่ให้ครอบคลุมพื้นที่ปลูกต้องปล่อยเหนือทิศทางลม

๔. ปริมาณปล่อยอัตราที่เหมาะสม ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ ตัวต่อไร่

๕. อัตราการฟักเป็นตัวเต็มวัยของเพศเมียในไข่แตนเบียนที่จะนำไปปล่อย

ควรอยู่ที่ระดับ ๕๐ % ขึ้นไป

๖. สภาพพื้นที่ปล่อยฝนต้องไม่ตก ไม่ร้อนและลมไม่แรงเกินไป

๗. อุปกรณ์ในการใส่บรรจุแตนเบียนไข่ที่จะนำไปปล่อยในไร่ต้องมีการป้องกันแมลงอื่น เช่น มดเข้าทำลายได้และป้องกันฝนด้วย

๘. ช่วงเวลาปล่อยควรเป็นเวลา ๑๖:๐๐ น. เป็นต้นไป

๙. จุดปล่อยในพื้นที่แต่ละจุดห่างกัน ๑๕-๒๐ เมตร ทั้งแนวตรงและแนวข้างใน ๑ ไร่ ไม่ควรเกิน ๖ จุด